

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

København, den 7. april 2010

Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg har i brev af 3. marts 2010 stillet følgende spørgsmål nr. 520 (Alm. del) som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra udvalgets formand, Steen Gade.

Spørgsmål 520:

”Vil fødevarerministeren på baggrund af diskussionsoplægget fra Det Miljøøkonomiske Råd vurdere de anbefalinger, der vedrører de skitserede udviklingstendenser i landbrugserhvervet, jf. MPU alm. del - bilag 380?”

Svar:

I diskussionsoplægget fra Det Miljøøkonomiske Råd (herefter DMØR), jf. MPU alm. del. – bilag 380, indgår der nedenstående anbefalinger vedrørende udviklingstendenser i landbrugserhvervet, hvortil jeg har de anførte kommentarer.

Afstå fra krisestøtte til landbruget.

DMØR anbefaler, at der ikke ydes krisestøtte til landbruget som afhjælpning af et strukturelt problem og i mere eller mindre sammenhæng hermed anføres, at reduktion af jordskatter er en særlig dårlig form for støtte.

Jeg er enig med DMØR i, at krisestøtte ikke i sig selv kan løse strukturelle problemer. Men man skal løbende vurdere og eventuelt tilpasse indfasningsprofiler af besluttede tiltag, hvis den økonomiske situation herved kan stabiliseres.

Det er derfor, at regeringen i ”Danmark 2020” stiller i udsigt, at man vil fremrykke den tilbageføring af jordskattelettelser, som skal kompensere de belastninger, der følger af Grøn Vækst aftalen om skærpelse af N-reguleringen og pesticidforbruget.

Det er et tiltag, der kan bedre økonomien i landbruget netop nu, hvor erhvervet står i en vanskelig, økonomisk situation.

Bedre rammebetingelser for landbruget, herunder fjernelse af en række restriktioner i landbrugsloven.

DMØR påpeger, at produktiviteten i store landbrug på langt sigt er større end produktiviteten i mindre landbrug, og påpeger samtidig, at der fortsat er et betydeligt potentiale for produktionsgevinster ved en forøget stordrift.

Rådet mener derfor, at en udvikling i retning af større brug ud fra et rent økonomisk synspunkt vil være hensigtsmæssig.

Rådet påpeger, at landbrugsloven indeholder en række elementer, der begrænser denne mulighed for udvikling, men at det foreliggende forslag til revision af landbrugsloven fjerner en del af disse, hvilket rådet støtter.

Rådet påpeger dog, at der kan være brug for yderligere lempelser af reglerne om ejerforhold, som kan forbedre mulighederne for at tiltrække kapital udefra.

Rådets anbefalinger er dermed meget langt hen ad vejen i overensstemmelse med den aktuelle ændring af landbrugsloven (L 39), idet bemærkes, at spørgsmålet om yderligere lempelser i relation til reglerne om selskabseje har været drøftet, men uden at der har kunnet konstateres politisk flertal for en sådan løsning.

Landbrugets udledninger af drivhusgasser, næringsstoffer og pesticider.

DMØR påpeger, at landbruget bør pålægges en afgift på udledning af drivhusgasser på lige fod med andre sektorer. Synspunktet er, at en afgift vil tilskynde til en øget anvendelse af drivhusgasreducerende teknologi. DMØR foreslår, at en afgift skal bruges til at købe CO₂-udledningsrettigheder i andre EU-lande.

Afgiften i sig selv vurderes at give en reduktion på 0,25 mio. ton CO₂-ækvivalenter årligt som følge af en reduktion af landbrugsproduktionen i Danmark. Dette kan sammenlignes med eksempler fra Fødevareministeriets rapport "Landbrug og Klima" fra december 2008. Her peges f.eks. på, at øget anvendelse af energiafgrøder, biogas, halm til kraftvarme eller udtagning af landbrugsjord vil kunne give reduktioner i samme størrelsesorden eller mere.

I oplægget ses på, at landbruget ikke er pålagt en afgift på udledning af drivhusgasser i dag på linje med andre sektorer. Der skeles imidlertid ikke til anden regulering af landbruget, som reelt har betydet en betydelig reduktion af sektorens udledninger.

I diskussionsoplægget oplyses, at landbruget har reduceret drivhusgasudledningen siden 1990 som følge af bedre foderudnyttelse (kvælstof) og en nedgang i kvægbestanden, men det omtales ikke, at denne reduktion faktisk udgør ca. 3 mio. tons CO₂, hvilket er en stor del af den reduktion, som Danmark har forpligtet sig til under Kyoto-Protokollen.

En afgift på landbrugets drivhusgasudledninger vil kunne medføre, at landbrugsproduktionen flytter til andre lande, hvor der ikke stilles lige så store krav til niveauet for udledning af drivhusgasser – såkaldt CO₂-lækage. Af diskussionsoplægget fremgår det, at dette problem ikke vil være så udtalt inden for EU, idet alle EU-lande vil blive pålagt begrænsninger, men det oplyses, at det kan risikeres, at produktion mistes til lande uden for EU.

For så vidt angår udledninger af næringsstoffer og pesticider anbefaler DMØR øget anvendelse af lokale reguleringer som overbygning på en generel afgift eller et nationalt system med omsættelige kvoter.

Denne anbefaling er på linje med de indsatser, der er aftalt i Grøn Vækst. Det er her aftalt, at den overvejende andel af reduktionen af udledningen af kvælstof skal sikres med udgangspunkt i en grøn markedsbaseret model, men alternative modeller skal også undersøges. Det er et på forhånd givet krav til en sådan model, at den sikrer, at indsatsen målrettes de områder, hvor behovet for at reducere udledningen af kvælstof er størst.

For pesticider er det i Grøn Vækst aftalt, at den nuværende værdisafgift øges og omlægges til en afgift baseret på de enkelte pesticiders skadevirkninger på natur, mennesker og miljø.

Herudover er der i Grøn Vækst aftalt en række målrettede virkemidler, der har effekt i forhold til både udledningen af kvælstof, belastning med pesticider og i forhold til klima. Det gælder bl.a. 10.000 ha vådområder, 3.000 ha. ekstensiverede ådale og 50.000 ha sprøjte-, gødnings- og dyrkningsfrie randzoner langs vandløb og søer.

Henrik Høegh

/Lars O. Hansen